

Bütün ülkelerin proleterleri, birlesiniz!

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ TÜZÜK 1975

I PARTİ ÜYELİĞİ	7
II PARTİNİN ÖRGÜT İLKELERİ	11
III TEMEL ÖRGÜT-HÜCRE	14
IV SEMT KOMİTESİ	17
V BÖLGE KOMİTESİ	19
VI İL KOMİTESİ	20
VII MERKEZ KOMİTESİ	22
VIII PARTİ KONGRESİ	24
IX DENETLEME KOMİSYONU	25
X DİSİPLİN CEZASI	26
IX PARTİ KASASI	27

Türkiye Komünist Partisi, Türkiye toplumunun en ileri ve devrimci gücü olan işçi sınıfının politik örgütü, onun savaştan öncü koludur. TKP, proletaryanın, köylülerin, bütün emekçilerin haklarını, ulusun halk yığınlarının çıkarlarıyla bağdaştıran menfaatlerini, Anayurdun ulusal bağımsızlığını savunur.

TKP, teorik bir görüş üzerinde elele veren, tek ülkü ve tek fikri paylaşan, halkın ulusal, demokratik, devrimci geleneklerine bağlı olan, proleter enternasyonalizmine dayanan, çağımızın en devrimci bilimini: Marksizmi— Leninizm’i eylemlerine kılavuz edinen komünistlerin gönüllü birliğidir.

TKP, ulusal kurtuluş savaşının içinde doğmuş, 1920 yılında kurulmuş, çetin savaş aşamalarından geçmiş, özbeöz ulusal bir partidir. Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin etkileri altında gözlerini dünyaya açmış, Marksizm —Leninizm ülkü ve ilkeleriyle yoğurula yoğurula yetişmiş, enternasyonalist bir partidir.

Memlekette, ti baştan, büyük toprak ağalar'ıyla sarmaşa gelen, giderek emperyalist tekellerle kucaklaşan, tekercilik sürecinde olan finans oligarşiyle, militarist klikle bütünleşen büyük burjuvazinin egemenliği— diktatora sı vardır.

Gerici egemen sınıflar ve hükümetleri, öteden beri demokratik bir devrime, sosyal oluşuma köklü ve devrimci bir toprak reformuna karşı yürümüşlerdir.

Türkiye'de, köyde ve kentte sınıfsal ayrışma süreci, sınıf savaşları hızlanmıştır. Bu süreçle birlikte, emekle sermaye arasındaki uzlaşma? çelişkiler sertleşmiş, geniş ölçüler almıştır. Öte yandan emperyalizmle, özellikle Amerikan emperyalizmiyle Türkiye halkı arasın-

3

sındaki çelişkiler derinleşmiş, ulusal bağımsızlık direnişi ülke çapında bir nitelik almaya başlamıştır. Memleket iki düşman kampa ayrılmıştır. Bir uçta: Politik yaşama sürekli etki yapan, hem nicelik, hem nitelik, bilinçlenme, örgütlenme bakımından ağırlığını gittikçe daha açık ortaya koyan işçi sınıfı, çoğunluğu tutan halk yığınları,

ilerici güçler vardır. Karşı uçta: Sömürgen, en gerici güçlere, devlet mekanizmasına, Amerikan emperyalizmine dayanan küçük bir azınlık bulunmaktadır.

TKP, politikasını, eylemlerini, somut, tarihsel koşullara, memleketin ulusal niteliklerine, özelliklerine göre ayarlar, uygular. TKP'nin stratejisi ve taktiği bu özellikleri içeren, belli aşamalarda sınıfların yer alımını, güç dengesini hesaplayan Marksçı—Leninci ilkelere dayanır. TKP'nin yakın amacı: Bugünkü anti—demokratik düzeni kökünden değiştirmek; memleketi yabancı boyunduruktan kurtarmak, onu NATO'dan çekip çıkarmak, Anadolu topraklarını "atlama tahtası" dedikleri üslerden, Amerikan atom başlıkları yığınaklarından temizlemek, Türkiye'yi kölelik zincirine vuran ikili anlaşmaları yırtmaktır. TKP, halkça girişilen, gitgide yoğunlaşan ulusal bağımsızlık direnişinin başında yürür. Ulusal bağımsızlık direnişi, işçi sınıfının, geniş halk yığınlarının köklü sosyal oluşumlar, demokrasi ve barış için yürüttükleri mücadelenin kopmaz bir parçasıdır. Bu savaş, işbirlikçi hükümeti devirmek, yerine demokrasiyi, ulusal çıkarları savanan bir halk hükümeti kurmak için olan direnişle sıkı sıkıya bağlıdır.

TKP, devrimci hareketli tükenmez, yenilmez güç kaynağı olan işçi ve köylü bağlaşıklığını sağlamak uğrunda savaşır. TKP, derebeylik artığı ilişkileri, ağalığı, ^arabacılığı, tefeciliği kökünden kazıyacak, milyonlarca

köylüye bedava toprak dağıtılmasını, onlara insanca yaşamak, karanlıklardan kurtulmak olanaklarını sağlayacak devrimci bir toprak ve tarım reformu için savaşıyor.

TKP, bütün anti—emperyalist, anti—feodal güçleri: işçi sınıfım, geniş halk yığınlarını, ilerici örgütleri. Türkiye'nin ulusal bağımsızlığı ve demokratik bir düzen için yürütülen savaşta, Ulusal Demokratik Cephe'de birleştirmek için savaşıyor.

TKP, memleketin sosyal, politik, ekonomik, kültürel her yönlü gelişebilmesi, bunalımların, işsizliğin, yoksulluğun yok edilmesi, ileri demokratik bir düzenin kurulması ilkesini savunur.

TKP, büyüklü, küçüklü bütün halkların yazgılarını kendilerinin serbestçe çizmeleri ilkesini, Leninci ilkeleri savunur. TKP, şovenizme, burjuva ulusçuluğuna, memlekette ulusal azınlıkları, özellikle Kürt halkını zorla Türkleştirme, "özümseme" politikasına, bu halka karşı uzun yıllardır sürekli yürütülen teröre karşı bütün gücüyle savaşa gelmiştir.

TKP, memlekette gericiliğe, Amerikan köleliğine, faşist biçimi yönetime karşı, bağımsızlık, demokrasi ve halk için öğretim—eğitim sisteminin kurulması uğrunda direnen gençlik ve öğrenci hareketlerini örgütler.

TKP, çağımızın üç ana devrimci gücü olan, başında Sovyetler Birliği'nin bulunduğu sosyalist dünya ile, bütün kapitalist ülkelerde işçi sınıfının devrimci hareketleriyle ve ulusal bağımsızlık direnişleriyle savaş bağlaşıklığını kuvvetlendirmek yolundan ayrılmaz.

TKP'nin uzak amacı: Her tür sömürüyü yok etmektir; eşitsizliği, ezgiyi kaldırmaktır; haksızlık düzenini yıkmaktır. TKP, bu yüksek ülküyü gerçekleştirebilmek, devrilen, egemenlikten atılan burjuvazinin, emperyalizmin, emekçi halkın 'uzanımlarını geri almak, istemle-

5

rini çiğnemek için, gericiilerin karşı koyuşunu kırmak, kapitalizmden sosyalizme, sonra komünizme geçebilmek amacıyla, işçi sınıfının politik egemenliğini, proletarya diktatorasını tarihsel bir zorunluk sayar.

TKP, uluslararası komünist hareketin kopmaz bir parçasıdır. TKP, komünist ve işçi partilerinin Danışma Toplantıları kararlarına bağlıdır. TKP, her soydan ve boydan oportünizme, dogmatizme, likidatörlüğe, fraksiyonculuğa karşı, Maoculuğa, Troçkizme, anarşi î:ne, her tür bozgunculuğa karşı savaşa gelmiştir. TKP, eylemlerinde Marksist—Leninist ideolojinin arıklığını koruya gelmiştir. TKP, Sovyetler Birliği Komünist Partisine, ölümsüz Lenin'in partisine içtenlikle derin bir saygı duyar.

Burjuvazi, tâ baştan, ulusal kurtuluş savaşının demokratik devrime dönüşmesine, bu aşamaya yükselmesine karşı koymuş, Komünist Partisine karşı sürekli sert bir terör yürütmüştür. Gerici hükümetler, TKP'yi yığınlardan ayırmak, halk hareketlerinden koparmak amacıyla onu yasaklamış, illegaliteye itmiştir. TKP, bu yüzden gizli çalışmak

zorunda kalmıştır. TKP, bu yasağın kaldırılma ;1, bu anti—demokratik tutuma, bu zorbalığa son verilmesi, legal—açık çalışma hakkının kendisine sağlanması mücadelesinden hiçbir zaman vazgeçmemiştir. TKP, kadrolarını diriltici gücün ana kaynağı olan işçi sınıfının içinden, girişken, aktif işçilerden, uyanık köylülerden, ilerici aydınlardan, yurtseverlerden toplar.

6

I. PARTİ ÜYELİĞİ

1. Partinin program ve tüzüğünü kabul eden, parti örgütlerinden birinde çalışan, parti kararlarına uyan, üyelik keseneklerini düzgün ödeyen, kadın ve erkek 18 yaşını dolduran her işçi, her köylü, ilerici, aydın, herkes TKP'ye üye olabilir.

2. Partiye Alma:

a) Partiye ancak tek tek üye alınır. Partiye üye olmak nitelikleri bulunan herkes yaşadığı, oturduğu veya çalıştığı yerdeki parti örgütüne, yahut doğrudan doğruya Merkez Komitesine başvurur. Partiye girmek isteyen kimseyi, en az bir yıllık stajı olan bir parti üyesinin tanınması, politik tutumunu bilmesi, onu desteklemesi gerektir. Başvurduğu temel örgütün, bu kimse hakkında etraflı bilgi edinmesi şarttır. Örgüt, partiye aldığı kimse için sorumluluk taşır.

- b) Başvurma temel örgütün toplantısında görüşülür, tartışılır. Partiye alma oy çoğunluğuyla kabul edilir. Bu kararı üst örgüt onaylar.
- c) Partiye alınan kimse belli bir adaylık süresi geçirir. Aday üyelik süresi bir yıldır. Aday üye, seçmek ve seçilmekten gayrı, parti üyesinin bütün haklarına sahiptir.
- ç) Aday üye, bu süre içindi;, parti örgütünün verdiği görevleri, işleri yapar, bağlı olduğu örgütün toplantılarına gider, partinin program ve tüzüğünü öğrenir, politikasını izler.

3. Parti Üyesinin Ödevleri:

- a) Sıkı, bilinçli parti disiplinine, gizlilik ve

7

örgüt ilkelerine kesinlikle uymak, parti sırlarını titizlikle saklamak;
Partinin politikasını doğrulukla, kararlarını olduğu gibi uygulamak,
partinin, örgütün verdiği görevleri eksiksiz yerine getirmek;

- b) İşçiler, köylüler, emekçi yığınlar-halk arasında Türkiye Komünist Partisi'nin politikasını yaymak, bu politikayı onlara mal etmek için çalışmak, partinin görüşlerini, yakın ve uzak amaçlarını anlatmak, yığınları bilinçlendirmek ve bunlar arasından girişken, aktif elemanları parti sıralarına çekmek;

- c) Yığınlarla sıkı bağ kurmak, yığın örgütlerinde: İşçi selikalarında, gençlik, öğretmen, öğrenci, spor örgütlerinde, köylüler arasında çalışmak, bunların hareketlerine katılmak,

Komünist Partisi'nin öncülük rolünü sağlamak, partiyle halk arasındaki bağları sürekli kuvvetlendirmek;

ç) Memlekette politik gelişmeleri izlemek, halkın düşüncelerini, eğilimlerini sürekli öğrenmek, yığınların sesine kulak vermek, bunları partiye bildirmek, halkın istem ve isteklerinin gerçekleşmesi için yürüttükleri savaşa aktif katılmak, onların savaşlarından, deneylerinden ders almak, onları aydınlatmak, bilinçlendirmek, savaş güçlerini arttırmak;

d) Halkın devrimci ve ulusal bağımsızlık savaş geleneklerini, Komünist Partisi'nin tarihini öğrenmek; Partinin politik, ideolojik, örgütsel birliğini kuvvetlendirmek, bu birliği her şeyle savunmak, partinin Leninci birliğinin, onun temel taşı olduğunu unutmamak ;

e) Partiyi burjuva ideolojilerine karşı savunmak, kişiye tapma gibi anti-Leninci eğilimlere, buyrukçuluğa, başıbozukluğa, liberalizme-hoşgörülüğe, fraksiyonculuğa, likidatörlüğe, sağ "sol" her tür oportünizme, anarşizme, Maoculuğa, Troçkistliğe karşı amansızca sa-

8

vaşmak;

f) Kendisinin politik, kültürel, teorik Marksist-Leninist bilgisini pratikle birleştirmek, komünist bilincini durmadan yükseltmek, arkadaşlarına bu yolda yardım etmek;

g) Politik uyanıklıkta örnek olmak, partiye polis ajanlarının, düşmanın sızmasına karşı gözlerini dört açmak, partiyi her yönden kollamak;

h) Partiye karşı yüreği acık olmak, ondan hiç bir şeyi saklamamak, olanları, olayları hiç kimsenin ters göstermesine yol vermemek, eksiklikleri, yanlışlıkları eleştirmek, bunları açıklığa kavuşturmak, gördüğü yanlışları, davranışları üst örgütlere, Merkez Komitesi'ne bildirmek, eleştirmenin parti demokrasisinin vazgeçilmez ilkesi olduğunu unutmamak;

ı) Parti yayınlarını yığınlara yaymak, dağıtmak;

i) Toplum içinde, yaşamında, davranışlarında dürüst olmak, komünist morali temiz tutmak;

j) Kadro seçerken önyargılara, dostluk, gözdelik, dalkavukluk duygularına kapılmamak;

k) Çalıştığı, oturduğu yerden başka bir yere gidecek, orada kalacak olursa bunu bağlı bulunduğu parti örgütüne, sekreterine bildirmek, memleket dışına çıkacak olursa Merkez Komitesi'nden izin almak, gideceği yerde parti örgütü varsa ona bu yolla bağlanmak;

1) Proleter enternasyonalizmi, komünist dayanışması, işçi-köylü bağlaşıklığı için olan savaşı sürekli kuvvetlendirmek.

4. Parti Üyesinin Hakları:

a) Bağlı olduğu parti örgütünün toplantılarına katılmak)

b) Tüzük gereğince parti organlarını seçmek

ve bu organlarda her ödeve seçilmek;

c) Parti toplantılarında partinin politikası, taktiği, tutumu, gündemdeki sorunlar üzerinde acılan tartışmalara katılmak, görüşlerini burada açıkça, hiç çekinmeden söylemek;

ç) Ele alınmasını, tartışılmasını, bir karara bağlanmasını doğru bulduğu sorunları parti toplantılarında serbestçe ileri sürmek;

d) Parti politikasına aykırı gördüğü davranışları, yanlışları, arkadaşlarını, yöneticilerini eleştirmek, bağlı olduğu örgütün çalışmaları hakkında, toplantılarda bilgi istemek, çalışmalarda görülen aksaklıkların, yanlışların nedenlerini sormak ve araştırılmasını istemek;

e) Partinin politikasına aykırı gidenlere, görevini kötüye kullananlara, konspirasyon-gizlilik kurallarını bozanlara, kaygısız, pasif kalanlara, parti tüzüğünü, normlarını çiğneyenlere, geveze ve dalkavuklara karşı savaşmak;

f) Partinin gazete ve dergilerine yazı yazmak, görüşlerini belirtmek;

g) Her üye görüşünü, bağlı olduğu parti örgütünde ortaya koyar, karar alınmasını ister, kararı beğenmiyorsa bunu üst parti organlarına, tâ Merkez Komitesi'ne kadar iletir, fakat alınan karara kesinlikle uyar, uymazsa disiplin cezası görür;

h) Parti üyesi, parti örgütünde, tutumu, davranışları tartışılıyorsa, yahut hakkında disiplin cezası isteniyorsa, gizlilik ve güvenlik ilkelerini bozmamak şartıyla, bu toplantılarda bulunur;

1) Örgüt dışında parti çalışmaları eleştirilemez, fakat parti üyesinin, tüzük çerçevesinde yapacağı eleştirme, özeleştirme hakkına dokunulamaz.

10

II. PARTİNİN ÖRGÜT İLKELERİ

5. Komünist Partisi demokratik santralizme dayanır, organları Marksizm-Leninizm ilkelerine göre kurulur. Demokratik santralizm ilkeleri:

- a) Azınlık çoğunluğa, her parti üyesi bulunduğu örgüte, zincirleme alt örgütler üst örgütlere, bütün parti örgütleri, kongreler arası, Merkez Komitesi'ne bağımlıdır.
- b) Partinin eylemlerini, memleket çapında Merkez Komitesi yönetir.
- c) En aşağıdan en yukarisına kadar bütün parti organları seçilir veya atanır. Gizlilik koşullarının olanaklarına göre alt örgütler üst örgütlerin ve organların karar ve direktiflerine kesinlikle uyar.
- ç) Partide kollektif yönetim uygulanır. Bu ilke, tepeden, bireysel yönetimle bağdaşamaz. Bununla birlikte, kişisel yönetim ve sorumluluk, tüzük çerçevesinde işler. Her parti üyesine girişim ve aktivitesini gösterebilme olanakları sağlanır.
- d) Bütün parti örgütleri ve organları, yetkileri çerçevesinde, kendi iç sorunlarını görüşür, partinin genel politikasına, kararlarına aykırı düşmemek şartıyla, kararlar alır.

- e) Her parti organı hem kendi parti örgütü önünde, hem üst parti organları önünde, dönem dönem, hesap verir.
- f) Yönetici üst organlar, alt örgütlerin önünde duran sorunları çözebilmelerine yardım eder, alt örgütlerin ve üyelerin sesine kulak verir, deneylerinden yararlanır.
- g) Gizliliği bozmamak şartıyla partinin politi-

11

kası üstüne parti örgütlerinde tartışma açılır. Ama, böyle bir tartışmayı il komitelerinin çoğu isterse, güdülen parti politikası üzerinde oy birliği olmadığına Merkez Komitesi üyelerinin çoğunluğu karar verirse, yahut Merkez Komitesi çoğunluğu güdülen politika ve taktiğin doğruluğunu kabul etmekle birlikte, bunu sınamak için böyle bir tartışmanın açılmasını uygun görürse yapılır.

h) Merkez Komitesi'ne bağlı organlar, doğrudan doğruya Merkez Komitesi tarafından yönetilir.

ı) Gizlilik koşullarında santralizm ağır basar. Merkez Komitesi, Konspirasyon veya başka bir nedenle, bütün bir komiteyi dağıtır, yenisini kurar, komiteye atama yapar. Bu politik Büro'nun kararıyla olur.

i) Tutuklamalar sonucu veya başka nedenlerle Merkez Komitesi'nin üye kadrosunda boşalma olursa, aday üye de yoksa, en sağlam, atılgan, bilinçli militanlardan Merkez Komitesi'ne, kooptasyon

yoluyla, üye alınır. Hiçbir Merkez Komitesi üyesi, sekreter de olsa, tek başına kooptasyon yapamaz.

6. Parti, memleket çapında bütün parti örgütlerini kapsar.

7. Parti örgütleri üretim ilkelerine, çalışma, oturma ve memleketin administratif (yönetimsel) bölüntüsüne göre kurulur.

8. Örgüt sistemi, aşağıdan yukarıya şöyledir: Hücre-parti grubu, semt komitesi, bölge komitesi, il komitesi, Politik Büro, Merkez Komitesi, Kongre.

9. Her parti örgütünün en yüksek organı, o örgüt üyelerinin genel toplantısı ve kongresidir.

10. Genel toplantı ve kongre, o örgütün eylemlerini yöneten komiteyi seçer. Gizlilik koşullarında bu komiteler üst örgütler tarafından atanır.

11. Köy komiteleri bölge komitelerine veya doğrudan

12

doğruya il komitelerine bağımlıdır.

13

III. TEMEL ÖRGÜT-HÜCRE

12, Hücre, partinin temel örgütü, omurgasıdır. Bu temel öbekler, Komünist Partisi'ni işçi sınıfıyla, köylü, emekçi, halk yığınlarıyla bağlar.

13. Hücre, aynı işyerinde çalışan veya aynı yerde oturan komünistlerden oluşur.

14. Hücreler-gruplar: Fabrikalarda, atölyelerde, madenlerde, ulaşımda, posta-telgrafta, silâhlı birliklerde, işletme bürolarında, dairelerde, yüksek okullarda, mahallelerde kurulur.

15. Hücreler-gruplar, işyerlerinde olmazsa, aydınlar, serbest meslekten olanlar, esnaf ve zanaatçılar, kadınlar arasında kurulur.

16. Temel örgütleri, semt, bölge, il komiteleri, üst sorumlu organlar düzenler. Gizlilik koşulları nedeniyle hücreler, gruplar: 3 ve en çok 5 üyeden oluşur. Bir işletmede, büyük fabrikalarda, birkaç, ayrı ayrı hücre kurulabilir. Sıkı Konspirasyona uyularak, bunları yönetecek, üst örgütle bağ sağlayacak, üç üyeyi geçmemek şartıyla, bir komite atanır.

17. Temel örgüt-hücre, olağan toplantıda, sorumlu bir sekreter seçer. Üst organ sekreter için aday gösterir. Grup üyeleri, aralarında iş bölümü yapar. Sekreter: Alınan kararların uygulanmasına bakar.

Grubun çalışmalarından sorumludur. Hücre toplantılarını düzenler, toplantı gündemini üyelere danışarak hazırlar, toplantının ne zaman, nerede yapılacağını bildirir, üyelik keseneklerini toplar, kasa tutar.

Üyelerden biri yayın işleri, biri yığın eylemleriyle uğraşır. Hepsi birbirlerinin işlerinden sorumludur. Temel grubun yüksek organı genel toplantısıdır. Hücreler, kentlerde semt komitelerine, ilçelerde bölge komitelerine veya doğrudan doğruya il komitelerine bağlıdır.

Normal koşullarda temel örgüt 15 günde bir toplanır. Sekreter rapor yapar. Karar alınır.

18. Temel Örgütün Ödevleri:

- a) Partinin değişik alanları kapsayan politikasını, programını, belge ve sloganlarını yığınlara yaymak, bunları yığınlara mal etmek için savaşmak;
- b) Fabrikalarda, is ve oturma yerlerinde yığınların istem ve isteklerine kulak vermek, bunların gerçekleştirilmesi yolunda yığınlara yol göstermek, bu savaşlara aktif katılmak, grev ve gösteri yürüyüşlerinde politik girişimi elde tutmak;
- c) Değişik halk yığınlarının istekleri için olan direnişleri işçi sınıfının savaşlarıyla, bütün halkın ulusal bağımsızlık ve sosyal kurtuluş için olan mücadelesiyle bağlamak;
- ç) Partinin politikası üstüne yığınların, halkın görüş ve düşüncelerini, yığınlar arasındaki eğilimleri sorumlu üst parti örgütlerine bildirmek;
- d) Parti yayınlarını, gazete, dergi, broşür, kitap, bildiri ve çağrılarını yaymak, parti yayınlarını yığınların durumlarını yansıtan, isteklerini dile getiren yazı ve haberlerle beslemek;
- e) Partiye yeni yeni üyeler kazanmak;
- f) Temel örgütün eylemlerine giren bütün sorunları görüşmek, tartışmak, bunlar üzerinde karar almak, eleştiri, özeleştiri yapmak, yanlışları bulup ortaya koymak, bunlardan ders çıkarmak;
- g) Marksizm-Leninizm ilkelerini yaymak, bu ilkelere göre ve partinin politikası üzerinde parti üyelerinin teorik, politik, kültürel her

bakımdan gelişmelerine yardım etmek, parti üyelerini proleter enternasyonalizmi ilkeleriyle yetiştirmek;

15

h) Bütün grup üyelerinin sıkı parti disiplinine uymalarını kontrol etmek, çalışmalarını denetlemek, onlara devrimci uyanıklık aşılama, partiyi ters akımlara karşı tutmak, her türlü oportünizmle, likidatörlerle, polis ajanlarıyla savaşmak, partinin güvenliğini sağlamak.

19. Temel örgütler partinin Leninci birliğini, bütünlüğünü savunur. Hücreler-parti grupları, yığınlarla, özellikle sendika, işçi hareketleriyle ne kadar sıkı bağlanırsa savaşlarda o kadar başarılı olur.

16

IV. SEMT KOMİTESİ

20. Semt komitesi, büyük kentlerin bir semtinde çalışan hücreleri, parti gruplarını yöneten parti organıdır. Semt komiteleri il komitelerine bağlıdır, il komitelerine hesap verirler.

21. Semt komiteleri, kendilerine bağımlı temel örgütlerin, parti gruplarının veya hücrelerin temsilcilerinden kurulur. İllegal, sıkı gizlilik koşullarında Semt Komitesine seçilecek adayları ve sekreteri İl Komitesi gösterir, seçimi onaylar.

22. Semt Komitesi, gizlilik koşullarında, genellikle 3 ve en çok 5 üyeden oluşturulur. Semt Komitesinin yüksek organı toplantısıdır. İki toplantı arasında sorumlu yetkili sekreterdir. Komite toplantılarının arası, olağan durumlarda, bir ayı geçemez.

23. Semt Komitesinin Görevleri:

- a) Semt Komitesi, bulunduğu semtteki hücrelerin-parti guruplarının eylemlerini yönetir.
- b) Çalışma alanını kapsayan semtteki temel örgütlerin parti kararlarını doğru uygulamalarına, parti politikasını kavramalarına, karşılarına çıkan sorunları çözebilmelerine yardım eder.
- c) Yeni hücreler-parti gurupları kurar. Komite, yeni örgütlerin gelişmesine, üyelerin Marksizm-Leninizm ilkelerini, partinin kuruluş kurallarını, programını, partinin savaş tarihini, savaş geleneklerini öğrenmelerine, bilinçlenmelerine yardım eder.
- ç) Komite, bulunduğu semtte halkın yaşamıyla, somut sorunlarıyla, istem ve istekleriyle yakından ilgilenir, bunların elde edilmesi için yığınların direnişlerini örgütler, partinin politikasını, belgi ve sloganlarını yığın-

17

lara yayar.

- d) Komite, özellikle işçi semtlerinde, işçi yataklarında, fabrikalarda, sendikalarda yuvalanmaya, yönettiği, kendisine bağımlı temel örgütleri kuvvetlendirmeye önem verir.

e) Semt Komitesi, temel örgütlerin parti üyelerinin gizlilik kurallarına, yöntemlerine sıkı sıkıya uymalarını kontrol eder. Komite, Marksizm'e-Leninizm'e aykırı her tür akımlarla, partiye sızmak isteyen her tür ters, burjuva ideolojisiyle amansızsa savaşır, kendisine bağımlı örgütleri bu kurallara göre yetiştirir.

24. Komitede Görev Bölümü:

a) Sekreter örgüt ve bağ kurma işlerine bakar. Üyelik keseneklerini toplar, kasa tutar. Komite toplantılarının gündemini üyelerle danışarak hazırlar, yerini, zamanını saptar. Komiteyi, gerekince, olağanüstü toplantıya çağırır.

b) Propaganda ve yayın işleri görevlisi.

c) Yığın örgütleri görevlisi.

18

V. BÖLGE KOMİTESİ

25. Bölge Komitesi, partinin ilçe, bucak ve köylerdeki temel örgütlerini, komitelerini yöneten organdır. Bölge Komitesi, İl Komitesine bağımlıdır, ona hesap verir.

26. Bölge Komitesi, kendisine bağımlı örgüt ve komitelerinin temsilcilerinden kurulur. Sekreter adayını II Komitesi gösterir. Seçilen komiteyi II Komitesi onaylar. Bölge Komitesinin genel toplantısı yılda bir yapılır. Olağanüstü toplantı, II Komitesinin önerisine bağımlıdır. Genel toplantı, Bölge Komitesinin çalışma raporunu dinler, tartışır, onaylar. Yeni çalışma programı hazırlar.

27. Bölge Komitesi: İlçe, bucak ve köylerde temel örgütler-parti gurupları, komiteler kurar, bunların çalışmalarına yardım eder, onlara yön gösterir. Bölge Komitesi, çalıştığı bölgenin özelliklerini göz önünde tutar. Fabrikalarda, maden ocaklarında, tarım işçileri, makinistleri, teknisyenleri, mühendisleri, köy öğretmenleri arasında, uyanık köylüler arasında partinin politikasını yaymak, örgüt kurmak, yığın çıkışlarını, köylü hareketlerini örgütlemek, bu hareketlere önyak olmak eylemlerine ayrıca önem verir.

28. Bölge Komitesi, gizlilik nedeniyle, 5 üyeyi geçemez. Bölge Komitesinin yüksek organı konferansıdır. İki konferans arasında yüksek, sorumlu organ Bölge Komitesidir. Komitenin görevleri, komite üyeleri arasında bölüşülür:

a) Sekreter örgüt işlerine bakar, hem alt, hem üst örgütlerle bağları sağlar, üyelik keseneklerini toplar, kasa tutar. Sekreter, komitenin toplantılarını düzenler.

b) Yığın işleri görevlisi, bu işlerden sorumludur, ç) Propaganda ve ajitasyon işleri görevlisi.

19

VI. İL KOMİTESİ

29. İl Komitesi, bulunduğu ilin sınırları içindeki parti örgütlerini: Bölge, Semt Komitelerini, fabrika, mahalle, nerede varsa bütün alt ve temel örgütleri yönetir, bunların çalışmalarına yön verir. İl

Komitesi, Merkez Komitesine bağımlıdır, Merkez Komitesine ve Politik-Büroya hesap verir.

30. İl Komitesi, kendisine bağımlı alt örgütlerin üyelerinden kurulur. İl Kongresi olanak oranlarına göre toplanır. Toplantı aralarının bir yılı geçmemesine gayret edilir. Olağanüstü durumlarda kongrenin toplanmasını Merkez Komitesi saptar. İl Kongresi, komitenin hesap raporunu dinler, tartışır, onaylar. Kongre, il ölçüsündeki bütün parti sorunlarını, ilin durumuyla ilgili özel konuları görüşür, Merkez Komitesi'nin, Politik Büro'nun öne sürmüş olduğu sorunların nasıl çözümlendiğini, parti politikasının nasıl uygulandığını görüşür. Kongre, en az üç yıl stajı olan, girişken militanlardan yeni komiteyi kurar. Komite sekreteri seçer. Sekreter adayını Merkez Komitesi gösterir. Komite gizlilik koşullarında 7 üyeden fazla olamaz. İl Komitesi, konspirasyonu daha iyi sağlamak nedeniyle, gerekirse sekreterle birlikte, üç üyeden kurulu bir Yürütme Bürosu seçer.

31. İl Komitesinin Görevleri:

a) Parti kongresinin, Merkez Komitesinin ve Politik Büronun kararlarını, partinin politikasını, kendisinin eylem çerçevesi, çalışma sınırları içinde yürütür. Merkez Komitesinden gelen bütün önerileri uygular.

b) Yeni yeni örgütler kurar, partiye yeni kadrolar yetiştirir.

Bulunduğu ilin özelliklerini, yığınların eğilimlerini, hareketlerini göz önünde tutarak kendisine

somut çalışma plânı hazırlar.

ç) Partiyi kuvvetlendirmek, işçi sınıfı, köylü, emekçi yığınları ve ilerici aydınlar arasında partinin temellerini genişletmek için savaşıır.

ç) Yığın örgütlerinde: Sendikalarda, yurtsever gençlik, öğrenci, öğretmen derneklerinde, bütün anti-emperyalist, gericiliğe karşı örgütlerde, bu örgütlerin legalitesini bozmamak şartıyla, komünistler gizlilik

kurallarına uygun eylem gösterir.

d) İl sınırları içindeki yığın hareketlerine, işçi grevlerine, köylü çıkışlarına, esnaf, zanaatçı, serbest meslek guruplarını, orta tabakaları kucaklayan direnişlere yön vermek, onlara yol göstermek İl Komitesinin somut eylemlerini içerir.

e) Parti üyelerinin bilinçlenmelerine, Marksçı-Leninci eğitim alabilmelerine çalışır.

f) İl Komitesi, eylemleri hakkında, belli dönemlerde, kendisine bağlı alt örgütlere bilgi verir.

32. İl Komitesi görevlerini daha olumlu, verimli yapabilmek, kendisine bağımlı yersel örgütlerin çalışmalarına operatif, canlı nitelik verebilmek için, İl Komitesi veya Yürütme Bürosu içinde görev bölümü yapar:

a) Sekreter örgüt işlerine bakar ve kasa tutar.

b) Gizli teknik, basım, yayın görevlisini ayırır.

ç) Propaganda, ajitasyon ve yığın işleri sorumlusunu saptar.

VII. MERKEZ KOMİTESİ

33. Merkez Komitesi, iki kongre arasında, partinin en yüksek yönetim organıdır. Merkez Komitesini kongre seçer. M.K. kongrenin kararlarını, partinin program ve tüzüğünü uygular. Bütün parti örgüt ve organlarının eylemlerini yönetir. Merkez Komitesi, başka partilerle, komünist, işçi, sosyalist partileriyle ilişkilerde TKP'yi temsil eder.

Merkez Komitesi kongreye karşı sorumludur, ona hesap verir.

34. Merkez Komitesi, üyeleri arasından, bir Politik Büro, bir Genel Sekreter ve Sekreterlik seçer.

35. Merkez Komitesi:

a) Politik Büro'nun raporlarını dinler, görüşür, karar alır.

b) Partinin basın, yayın organlarına sorumlu redaktörler atar.

c) Kadro işlerini, kadro dağılımını düzenler, kontrol eder.

ç) Yardımcı organlar: Örgüt, yayın, ideoloji, sendika, köylü, gençlik v.b. sorunlarla uğraşan büro, komisyon, seksiyonlar kurar. Bu dalların yönetiminde iş bölümü yapar.

d) Politik veya gizlilik nedenleriyle, bütün bir örgütü dağıtır, yenisini kurar veya bir örgütü birkaç örgüte böler. İl, Bölge Komitelerine yönetmen gönderir.

e) Kongre yapmak olanağı yoksa, İl ve Bölge Komiteleri delegelerinin de katılmasıyla, konferansı toplar. Konferans M.K.'nin

raporunu dinler, gerekirse program ve tüzükte değişiklik yapar, komiteye yeni üyeler alır.

f) Olağanüstü hallerde, Merkez Komitesi üye-

22

ligine, aday üye de kalmamışsa, militan, sağlam parti üyelerinden kooptasyon yapar. Yalnız, alınacak üyenin en az beş yıllık parti stajı olması gerekir.

g) Parti üyelerince ödenen aylık keseneklerin oranını saptar. Parti kasasını ve mallarını elinde tutar.

34. Her Merkez Komitesi üyesi kollektif sorumluluktan başka, partinin önünde duran sorunları çözerken, kendi görevini yaparken özel sorumluluk da taşır. M.K. kollektif ve kişisel sorumluluğu bağdaştırır.

35. Politik Büro, Merkez Komitesi'nin genel toplantıları arasında, üst yönetim organıdır. Politik Büro, Merkez Komitesini olanak oranında genel toplantıya çağırır. Olağanüstü genel toplantıya İl ve Bölge Komiteleri'nin sekreterlerini de getirebilir. Politik Büro, Merkez Komitesine yalnız onun bakabileceği sorunları getirir. Politik Büro, Merkez Komitesi'nin kararlarını uygulamakla sorumludur. O, yeni sorunlar ileri sürer, partinin genel politikasına uygun görüşlerini açıklar, genel toplantıya hesap verir. Politik Büro, Merkez Komitesi üyelerinin çalışmalarını koordine eder, Merkez Komitesi organlarının eylemlerini denetler. Politik Büro, Merkez Komitesi'nin genel

toplantıları arasında genel sekreter veya sekreterliğin raporlarını dinler, gereken kararları alır.

36. Sekreterlik, Merkez Komitesi ve Politik Büro'nun yürütüm organıdır. Genel Sekreter ve sekreterlik, Politik Büro'nun kararlarına göre, partinin günlük eylemlerini yönetir, Politik Büro'nun çalışmalarını koordine eder, ona hesap verir.

23

VIII.PARTİ KONGRESİ

37. Komünist Partisinin en yüksek organı Genel Kongresi'dir. Merkez Komitesi, her dört yılda bir, partinin olağan Kongresini çağırır. Merkez Komitesi, çetin gizlilik zorlukları yüzünden engel çıkarsa, Kongreyi erteler veya öne alır. Kongrelerin arası 6 yılı geçemez. Bu süre geçerse, il komiteleri kongrenin 6 ay içinde toplanmasını Merkez Komitesi'nden isterler. Merkez Komitesi bunu yapmazsa, il komitelerinin üçte iki çoğunluğu kongreyi çağırır. Kongre delegeleri il komitelerinin kongrelerinde seçilir. Gizlilik nedeniyle zorunluk olursa, Merkez Komitesi militan kadrodan aday gösterebilir. Kongrenin delege oranını Merkez Komitesi belirler. Merkez Komitesi, Kongrenin gündemini hazırlar, gününü, yerini gösterir. Merkez Komitesi, illegal durumda, gizlilik ilkelerine bağlı kalır; olağanüstü hallerde kongre yerine konferans toplar.

38. Kongre:

- a) Merkez Komitesi'nin ve Denetleme Komisyonu'nun raporlarını dinler, görüşür, tartışır, onaylar.
  - b) Partinin program ve tüzüğünde gereken değişiklikler yapar ve onaylar.
  - c) Ulusal ve uluslararası durumu inceler, buna göre partinin ana politikasını, stratejik, taktik, örgütsel yolunu çizer, kararlar alır.
  - ç) Merkez Komitesi'nin üye ve aday üye sayısını saptar. Merkez Komitesini ve Denetleme Komisyonunu seçer. Seçilen üyelerin aktif ve parti stajlarının 5 yıldan aşağı olmaması gerekir.
- Kongre kararlarına bütün parti örgüt ve üyelerinin uyması zorunludur.

24

IX. DENETLEME KOMİSYONU

39. Denetleme Komisyonu'nu Kongre seçer. Merkez Komitesi'nin yan örgütüdür. Görevi:

- a) Kongre kararlarının, demokratik santralizmin, eleştiri ve özeleştiri serbestliğinin, partinin yasası olan tüzüğünün nasıl uygulandığını, baştan aşağı parti örgütlerinin ve üyelerinin kesin gizlilik kurallarına, parti disiplinine uyup uymadıklarını kontrol eder;
- b) Partinin program ve tüzüğünü, komünist morali—töreyi çiğneyenlere, partinin birliğini baltalayanlara, sapık, burjuva ideolojisini savunanlara, parti görevini kötüye kullananlara verilen disiplin cezalarını gözden geçirir;

- c) Parti örgütlerinden ve ayrı ayrı parti üyelerinden gelen şikâyetleri, dilekçeleri, istekleri ele alır, inceler;
- ç) Parti örgütlerinin kasalarını kontrol eder;
- d) Parti kadrolarının, parti komitelerinin sınıfsal bileşimini gözden geçirir;
- e) Kollektif yönetimin kişisel sorumlulukla bağlaştırılmasına dikkat eder.

Bütün bunlar üzerinde Merkez Komitesi'ne rapor verir.

Denetleme Komisyonu, çalışmaları hakkında, kongreye hesap verir.

25

X. DİSİPLİN CEZASI

40. Disiplin cezası, sapmaları önleme, hataları düzeltme yoludur. Cezalandırmanın amacı parti üyelerini terbiye etmek, yanlışları ve nedenlerini ortaya koymak, partinin birliğini kuvvetlendirmektir.

41. Kongrenin, Merkez Komitesi'nin, üst organların kararlarını uygulamayanlar, bunlara aykırı gidenler, disipline uymayanlar, partiyi aldatanlar, komünist morali çiğneyenler, parti içinde grupçuluk, bozgunculuk yapanlar, anti—Marksist görüşleri savunanlar, düşmanın karşısında boyun eğenler, poliste korkaklık gösterenler, arkadaşlarını ele verenler, parti örgütünü, görevini kötüye kullananlar cezalandırılır.

42. Ceza Ölçüleri:

Uyarmak, azarlamak, parti toplantılarında kınamak(yani son ihtar) ve görevinden almak, partiden geçici veya büsbütün çıkarmak.

43. Merkez Komitesi üyesini veya aday üyesini partiden geçici veya büsbütün çıkarma kararı, ancak Merkez Komitesi'nin üçte iki oy çoğunluğuyla alınırsa geçerlidir. Merkez Komitesi bu kararı kongreye bildirir.

Ceza verilirken, partiden geçici veya büsbütün çıkarma kararı alınırken çok dikkatli olmak, verileri, belgeleri doğru değerlendirmek, etraflıca düşünmek gerek.

Disiplin cezası, cezalandırılanın yüzüne karşı, parti toplantısında verilir. Ceza verilen toplantıya gelmez yahut gizlilik nedeniyle hazır bulunması istenmezse karar, yokken de alınır.

Ceza giyen üye, bu cezanın kaldırılması dilekçesiyle, tâ kongreye kadar bütün üst organlara başvurabilir. Bu dilekçeler özel bir komisyonda incelenir ve ayıklanır.

26

XI. PARTİ KASASI

44. Partinin ve örgütlerinin para geliri-kasası : Üyelerin ödedikleri aylık keseneklerden, sempatizanların yaptıkları yardımlardan, toplanan bağışlardan ve parti işletmelerinin gelirlerinden oluşur.

45. Bütün parti örgütlerinin malları, parası parti malıdır. Merkez Komitesi'nin kontrolündedir.

46. Üyelik keseneklerinin aylık oranını, ölçüsünü Merkez Komitesi ve il komiteleri saptar.

27